

Περιοχές άνευ δρόμων

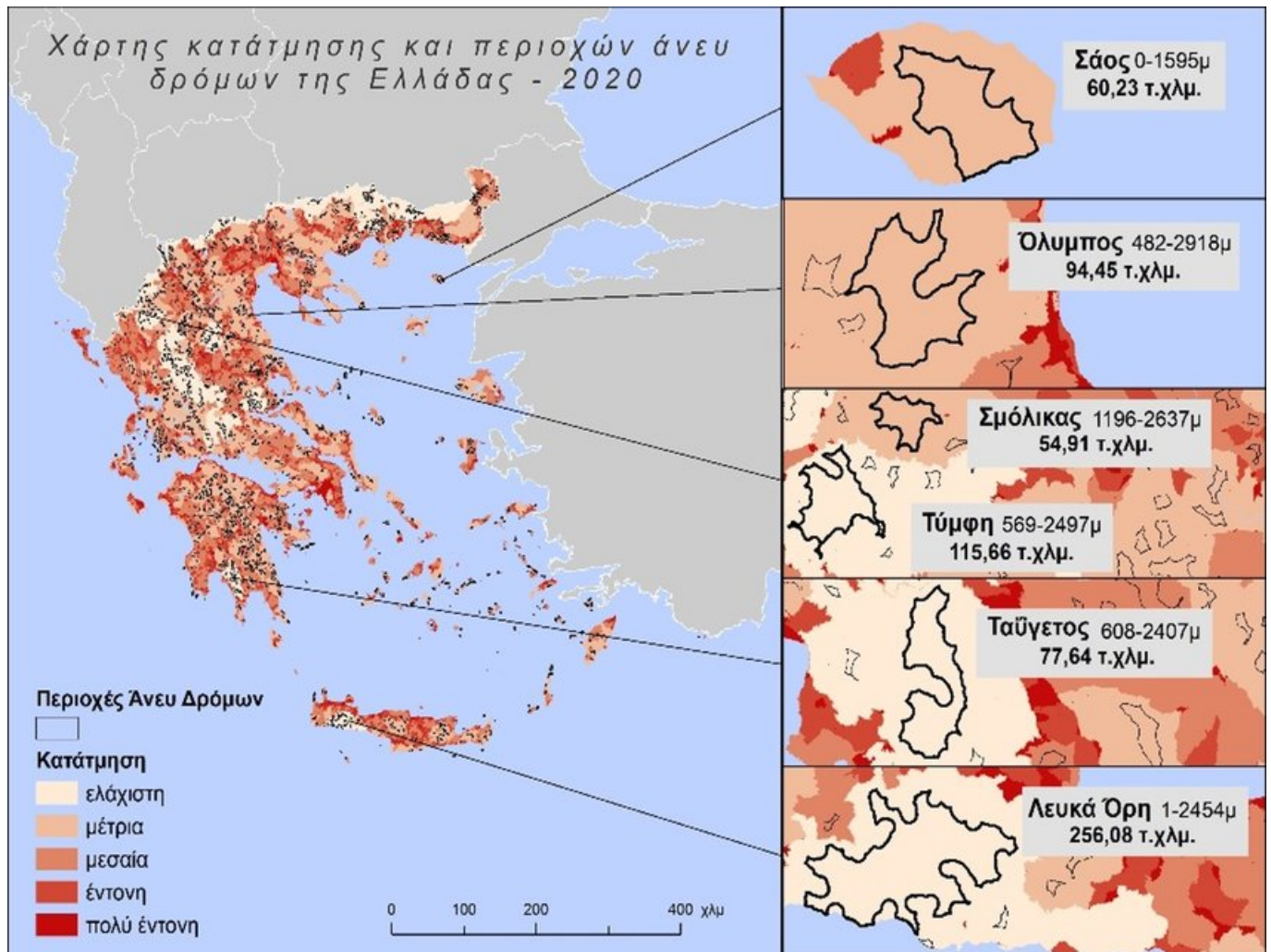
Του **Δημήτρη Μπούσμπουρα**

Ένα διεθνές οικολογικό ρεύμα που έχει αναπτυχθεί τελευταία για την προστασία της βιοποικιλότητας εμφανίζεται και στην Ελλάδα. Μία δημοσίευση από το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων με τίτλο «Οι Περιοχές Άνευ Δρόμων (ΠΑΔ) ως εργαλείο περιβαλλοντικού σχεδιασμού στην Ελλάδα» βάζει με πολύ σαφή τρόπο ένα αίτημα για την προστασία της φύσης στην χώρα μας.

Οι Περιοχές Άνευ Δρόμων (ΠΑΔ) είναι εκείνες οι χερσαίες περιοχές οι οποίες έχουν έκταση άνω του 1 τετρ. χιλιομέτρου και απέχουν πάνω από 1 χιλιόμετρο από τον πλησιέστερο δρόμο. Αν το διερευνήσει κάποιος θα διαπιστώσει ότι αυτές οι περιοχές είναι πολύ λίγες. Η ερευνητική ομάδα διαπίστωσε ότι η πιθανότητα να βρισκόμαστε σε κάποια ΠΑΔ της χώρας είναι κάτω από 5%.

Οι ΠΑΔ μάλιστα με έκταση πάνω από 10 τετραγωνικά χιλιόμετρα είναι μόλις 143 και οι ΠΑΔ με έκταση μεγαλύτερη των 50 τετρ. χιλιομέτρων είναι μόλις πέντε: στα Λευκά όρη της Κρήτης, την Τύμφη και τον Σμόλικα της Πίνδου, τον Όλυμπο, τον Ταύγετο, και το όρος Σάος της Σαμοθράκης.

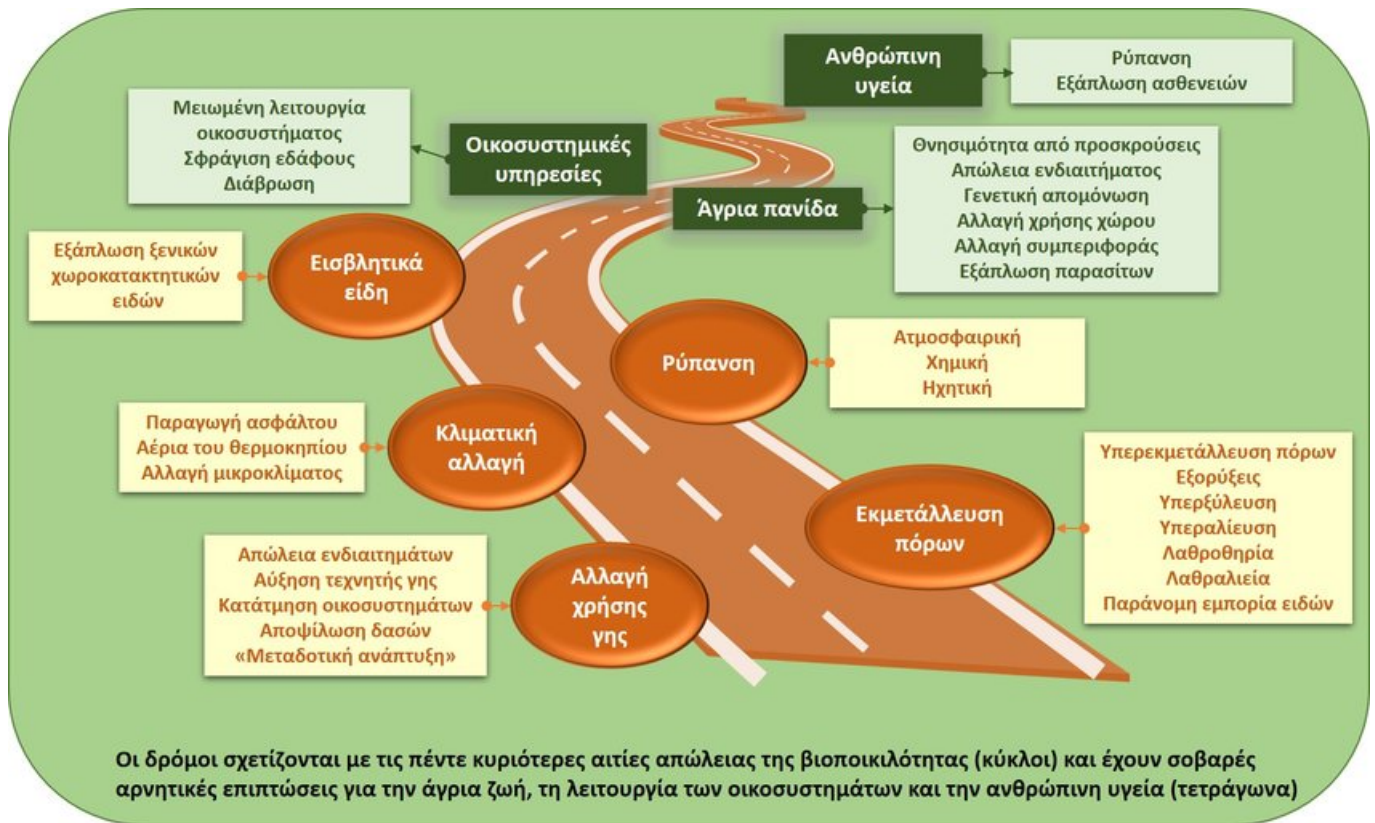
Σκεφτείτε το, ακόμα και αυτές είναι μικρές περιοχές. Μία έκταση μόλις 5 X 10 χιλιομέτρων.

Στην χώρα μας έχει διαπιστωθεί εδώ και τρεις δεκαετίες, σε έρευνες δασολόγων, ότι οι δασικοί δρόμοι είχαν ξεπεράσει κατά πολύ την σχέση κόστους οφέλους για την απόληψη της ξυλείας. Κι όμως η διάνοιξη νέων δρόμων συνεχίστηκε κατά τρόπο εντελώς παράλογο ή ίσως μόνο και μόνο γιατί έπρεπε να δουλέψουν κάποια μηχανήματα. Μάλιστα σε ορισμένες περιοχές ήδη από το 1995 τοποθετήθηκαν μπάρες αποκλεισμού πρόσβασης οχημάτων π.χ για να παραμένουν ήρεμες οι δασικές περιοχές όπου διαχειμάζουν οι αρκούδες ή για να μην γίνεται κλοπή ξυλείας.

Φαίνεται ότι η ταύτιση των δρόμων με την «πρόοδο» είναι τόσο ισχυρή που είχε οδηγήσει τον πρωθυπουργό της χώρας το 2000 να δηλώσει: «δεν λαμβάνω αναπτυξιακές προτάσεις. Σε όλες τις περιοχές που επισκέπτομαι οι τοπικοί παράγοντες ζητάνε μόνο μεγάλους δρόμους». Σήμερα, νέοι δρόμοι ανοίγονται πλέον για τα αιολικά στις πιο απρόσιτες κορυφές των βουνών ή για τον ίδιο λόγο σε ζώνες με φρύγανα και μεσογειακή βλάστηση στα νησιά.

Το αποτέλεσμα είναι ότι έχει κατακερματιστεί το τοπίο και τα δάση, αναπτύσσονται συνεχώς κατά μήκος των δρόμων νέες υποδομές, δεν υπάρχουν ήρεμες περιοχές για την πανίδα για να φωλιάσουν τα αρπακτικά ή για καταφύγουν τα ζαρκάδια και η θνησιμότητα των ζώων στους δρόμους αυξάνεται. Τα ίδια συμβαίνουν σχεδόν σε όλο τον πλανήτη και ιδιαίτερα στο βόρειο ημισφαίριο.

Για αυτό τον λόγο οι βιολόγοι θεωρούν ότι βρισκόμαστε στην αρχή της έκτης μαζικής εξαφάνισης ειδών στην ιστορία της γης. Πολλοί μάλιστα κορυφαίοι επιστήμονες θεωρούν τους δρόμους ως την χειρότερη απειλή στον πλανήτη για την απώλεια της βιοποικιλότητας, και προτείνουν την διαφύλαξη των ΠΑΔ ως την κύρια πολιτική για την ανάσχεση της απώλειας ειδών. Μεγάλοι οργανισμοί που ασχολούνται με την προστασία της βιοποικιλότητας έχουν ενστερνιστεί αυτήν την άποψη.

Εμφανίζεται έτσι η τάση σε διεθνή συνέδρια για μια ξεκάθαρη πολιτική «μηδενικής δέσμευσης γης» με στόχο την σταδιακή μείωση έως τον μηδενισμό της μετατροπής της γης σε τεχνητές επιφάνειες. Μόνο η κήρυξη των ΠΑΔ σε μία νέα χωροταξική κατηγορία που δεν θα επέτρεπε την διάνοιξή τους θα συνέβαλε με πολύ απλό τρόπο στην προστασία των ειδών χωρίς να απαιτούνται πολλά πρόσθετα μέτρα για την διατήρησή τους.

Η πρόταση της ερευνητικής ομάδας του πανεπιστημίου Ιωαννίνων είναι να αλλάξει ο χωροταξικός σχεδιασμός και οι χρηματοδοτήσεις να στραφούν στην ασφάλεια των υφιστάμενων δρόμων. Ας ξεφύγουμε λοιπόν από την νοοτροπία της ταύτισης των δρόμων με την πρόοδο. Η χώρα έχει ήδη ξεπεράσει προ πολλού τα όρια σ' αυτόν τον τομέα.

Η δημοσίευση της ερευνητικής ομάδας βρίσκεται εδώ: [Οι Περιοχές Άνευ Δρόμων \(ΠΑΔ\)](#)

15.01.2021

Πηγή: [Αρδην - Ρήξη](#)

